

C & H WET: DOENERS WINNEN VAN SCHERPSTLIJERS

FRISO DE ZEEUW

Het is dan toch gelukt: de Crisis- en Herstelwet trad op 31 maart in werking. Men wilde 1 april per se vermijden als ingangsdatum ('er is iets met die datum'). Het is kenmerkend voor het hele wetgevingsproces dat niet voor 2 april is gekozen, maar juist voor een dag eerder. 'Tempo maken' stond bij dit kunststukje van wetgeving voorop. Een gemotiveerde minister-president en een geëngageerde, gedisciplineerde ambtelijke ploeg hebben gelogenstraft dat alles in Den Haag eeuwen moet duren.

Het is ondoenlijk om hier de wet compleet te belichten. Ik beperk mij tot enkele, voor ons vakgebied interessante instrumenten:

Het projectuitvoeringsbesluit is vooral geschikt om kleinere (woning)bouwplannen te faciliteren. Het is een procedurele snelkookpan die eenvoudiger elkaar zit dan de Wabo-vergunning. De meeste materiële vergunningvereisten worden erin samengebundeld. Beroep tegen dit besluit staat alleen open bij de Raad van State, die binnen zes maanden uitspraak moet doen.

Ontwikkelingsgebieden maken het mogelijk om in stedelijke gebieden de milieuruimte te herverdelen en tijdelijk - maximaal tien jaar - van milieunormen af te wijken. Denk aan de transformatie van een monofunctioneel haventerrein in een gemengd woon-werkgebied. Voordeel is dat je niet hoeft te wachten tot het laatste bedrijf dat milieuoverlast geeft uit het gebied is vertrokken. En het maakt excessieve investeringen voor een marginale milieuverbetering overbodig. Bij grote, complexe projecten disciplineert de aanwijzing van lokaal of regionaal project met nationale betekenis de veelkoppige overheid in de aansturing met een strakke coördinatie-regeling.

Het in de Wro opgenomen projectbesluit wordt ontdaan van de verplichting tot onmiddellijke herziening van de bestemmingsplan. Dat betekent een revival van de aloude art.19-procedure waar de mensen op de werkvloer naar snakken.

Als de overheid gemeenten, provincies en marktpartijen adequaat en snel informeert over de mogelijkheden van de wet, kunnen wij met

deze en andere bepalingen projecten vooruit helpen. Tegelijkertijd testen wij zo de instrumenten op hun praktische werking en juridische houdbaarheid.

Maar er is veel meer aan de hand: de wet vormt een opmaat tot de hoogstnoodzakelijke, fundamentele vernieuwing van het omgevingsrecht. Dat is zo ingewikkeld geworden, dat de meeste aandacht bij gebiedsontwikkeling nu vaak uitgaat naar het ongeschonden halen van de procedurele eindstreep. We moeten het institutionele monster temmen. Dat is geen pleidooi van de asfalt- en betonlobby, zoals wel wordt beweerd. Het is een pleidooi voor het dimmen van de enorm toegenomen proceskosten, voor meer transparante besluitvorming met participatie van belanghebbenden. Het is een pleidooi om plankwaliteit weer centraal te stellen. Dat zijn maatschappelijke belangen.

Het wetsontwerp heeft felle discussies losgemaakt in de politieke arena, maar nog meer in de juridische en bestuurskundige vakwereld. De kritiek treft doel voor zover ze bepaalde onderdelen van de veelomvattende wetsbepalingen gefundeerd kritiseert. Maar een hele stoet schriftgeleerden maakt gehakt van de wet als totaal. 'Cosmetica' en 'deze wet compliceert alleen maar' zijn dan nog gematigde uitspraken. Met een alternatief komt men doorgaans niet. Zij zien het probleem van het institutionele monster niet en staan kennelijk ver van de praktijk van alledag. Zij zijn in die zin onderdeel van het probleem. Gelukkig heeft de politiek zich in meerderheid zich niet van de wijs laten brengen door het geweekslaag van theoretici. Het is goed dat de zaak nu op scherp staat. Drie van de bezuinigingswerkgroepen die het kabinet heeft ingesteld komen gezamenlijk met voorstellen om het omgevingsrecht en - daarmee gebiedsontwikkeling - weer werkbaar te maken. Het zal eens een keer tijd worden.

Mr Friso de Zeeuw is directeur Nieuwe Markten van Bouwfonds en praktijk-hoogleraar Gebiedsontwikkeling aan de TU Delft